

DE MYSTIEKE GRAAL

De mystieke Graal dankt eigenlijk zijn wezen en naam aan de oude legenden, die thuishoren bij de verhalen van Koning Arthurs tafelronde. Deze legende maakt daarvan een van de laatste en afsluitende hoofdstukken uit. De Graal zelve zou zijn de beker van het avondmaal; in sommige verhalen wordt eraan toegevoegd, dat deze bij de kruisiging met Jezus' bloed gevuld zou zijn. Hij is dan ook de meest kostbare relikwie op aarde.

Volgens de oude verhalen trokken de ridders uit om deze Graal te zoeken. Maar er was een grote voorwaarde verbonden aan het betreden van het kasteel, waarin deze Graal werd bewaard. De ridder, die daar binnentreedt moet zijn zonder blaam, dus zonder schuld. Om echter de Graal te bevrijden moet hij meer zijn dan dat. Hij moet n.l. niet alleen onschuldig zijn, maar de edelste der edelen en de dapperste der dapperen. Dan volgt hieruit wel, dat de Graal eigenlijk een legende is.

De werkelijke Graal bestaat niet meer. Integendeel, hij is langzaam maar zeker geworden tot een symbool van een wonderlijke, goddelijke kracht, die door het Christendom op aarde wordt gebracht. Dit op zichzelf is misschien al wonderbaarlijk, dat men zo deze oude legende heeft weten om te zetten in een steeds schoner wordende symboliek. Eigenaardiger is nog, dat de Graal zelf als symbool op astraal gebied bestaat.

Men moet niet denken aan een eenvoudige kelk of beker. Want de mensen, die gedacht hebben aan de Graal, hebben er altijd aan gedacht als aan een zeer wonderlijk, zeer kostbaar stuk. Degenen, die het gegeven wordt, deze Graal te zien, zoals hij in de loop der jaren gevormd is uit de gedachten der mensen, zien dan ook een bokaal van geslepen kristal, die gevuld schijnt met vloeibaar licht. Zoals ook in de oude legenden wordt gezegd. Waar de Graal binnenkomt, daar is een licht, helderder dan van de zon. Daar is een zoetheid, groter dan voorstelbaar zelfs in de hemelen. Daar is een klank zo schoon, dat wie hem hoort, altijd heimwee houdt.

Deze astrale Graal is eigenlijk het beeld van de mystieke Graal, waarover ik spreken wil, En U zult begrijpen, dat het ons niet gaat om de geschiedenis met Sir Parcival, met alle Graalridders, met de oude koning, die eindelijk verlost wordt en wat daar verder toebehoort. Het gaat ons om de essentie van de Graallegende. En die, kunnen wij het eenvoudigst zo uitbeelden:

Het geloof van de mensen in het Christendom moet een brandpunt hebben. Dat brandpunt is normalerwijze gelegen in een hemel, waar Jezus a.h.w. neerziet op de mensen en hen helpt, wanneer zij tot hem bidden. Maar de mens verlangt een tastbaarder eenheid, dan hij op deze wijze bereiken kan. Zo zoekt hij op de wereld de adel te vinden van Jezus' offer. Deze adel is gelegen in het grote avontuur van het leven. Wij allen zoeken volgens eigen aard en wijze naar deze eigenaardige geheime kracht, die in ons plotseling de grote verandering doet plaatsvinden die ons stelt voor de openbaring van het heiligste der heiligen

Wanneer wij zien, hoe de Graalridder zijn wegen gaat, dan ontdekken wij daarbij vele symbolen, die wij in het dagelijks leven kunnen overzetten. Ten eerste, zien wij altijd weer, dat de ridders over het water gaan. In de Koning Arthur-legenden worden een drietal ridders uitgenodigd door engelen -of althans vreemde gezanten van bovennatuurlijke krachten - die dan tot hen zeggen, dat zij een groot avontuur moeten beginnen. Een van hen vecht met de Groene Ridder, symbool van de strijd tegen de aarde; tegen de natuurlijke aarde, die weer op haar beurt vijandig staat tegenover de grote lichtende kracht van het bovennatuurlijke, gesymboliseerd in de Graal. De tweede komt voor de verleiding van grote maaltijden. Wederom het dierlijke tegenover het bovennatuurlijke. De daaropvolgende moet een maagd bevrijden, dus a.h.w. het werk der onschuld vervolmaken, haar bevrijden van de stoffelijke

omhulling. En ook hij wordt dan langs het strand gevoerd naar een vreemd schip, waarop geen matrozen zijn, maar dat - zodra zij aan boord zijn - weg zeilt. En dan komt hij op het eiland, waar de grote vorst met zijn Graal in een burcht rust.

Later zien wij, dat de Graalridder ook verschijnt in het dagelijks leven. Er is niet alleen een zoeken naar de Graal toe, maar men gaat ook van de Graal uit. En dit uitgaan is kentekenend in enkele opera's naar voren gebracht, waarin wij te maken krijgen met de Zwanenridders. Wij vinden die in vele legenden terug. In Uw eigen land, in Duitsland, in Frankrijk. Deze legenden tonen ons altijd weer een bovenzinnelijk vervoermiddel over het water, over een vreemd element. Zetten wij dit nu om in de termen van de mystieke Graal .

Om de Graal te bereiken moeten wij doordringen in een andere dan de normale wereld. Het eiland waarop de Graalburcht staat, is geïsoleerd van de overige wereld. Ook wanneer de Graal zich openbaart op het vasteland als bij de Franse legende, dan bevindt hij zich hoog boven op een berg, waar men niet zo gemakkelijk kan komen. Een absoluut overgaan in een andere wereld door moeite en strijd is noodzakelijk om deze grote kracht, het licht zoals gesymboliseerd in de Graal, voor zichzelf te benaderen. Maar uit deze Graalwereld gaat op zijn beurt een heer van ridders uit, die overal trachten te helpen en bij te staan. Zij leven als normale mensen, maar hun naam mag niet genoemd worden. Ofwel hun mag niet gevraagd worden waar zij vandaan komen. De afkomst van het licht moet verhuuld blijven.

Een aspect, dat wij ook weer zien in elke legende, die ook met de Graal in verband staat, is de moeizame tocht. Altijd weer een reizen en trekken, een onzekerheid van bestaan. Avonturen, die levensgevaarlijk zijn en waarbij alleen de innerlijke kracht en het geloof aan de Graal zelve de mensen in staat stelt om zichzelf te beheersen en te overwinnen. In dit alles wordt het ons langzaam maar zeker duidelijk waar wij onze mystieke Graal moeten zoeken. In de eerste plaats is hij een getuigenis van een geloof dat zeer lange tijd het hele denken van de wereld van het Christendom beheerst. In de tweede plaats is de Graal de offerkelk. De kelk, waaruit het eerste avondmaal word genomen en - zoals al gezegd in enkele legenden - waarbij ook de nadruk ligt op het bloed van Jezus. Dus is er hier sprake van het offer.

De Graal verschijnt op de meest eigenaardige manier. Hij wordt gedragen door een Graaljonkvrouw. Deze jonkvrouw is dus een maagd, die gewijd is aan de Graal. De Graal staat voor het mannelijk element, de vrouw treedt op als dienend element voor de Graal. Verder kennen wij als steeds bijkomend symbool altijd de lans, de speer van Longinus, de Romeinse hoofdman, die Jezus in de zij gestoken zou hebben.

Wanneer wij op zoek gaan naar de Graal - en wij doen dat soms haast onbewust - dan is ons zoeken in de eerste plaats wel haar de werkelijke zin van het Christendom. De hele Christenheid heeft geen zin dan juist in het brandpunt van Christus' lijden, juist ook in het brandpunt van deze Graal, dit eeuwig blijvend licht, dat op de wereld door de mensen beschermd wordt. Want de mystieke Graal wordt verdedigd door zijn Graalridders. Wij hebben ook onze Graal te verdedigen. Het heiligdom van lichtend vuur, dat voor ons bestaat. Eerst wanneer wij dat terecht weten te doen, kunnen wij misschien ook deze Graal op aarde als werkelijkheid tonen.

Er bestaat een kleine Waldenzische legende, die zich ook al met de Graal bezighoudt. En daarin wordt verteld dat een grote held, een Hongaar, uittrekt om deze Graal te zoeken, want hij gelooft niet daarin. Maar hij is een edelman onder de edelen, hij doet niets dat, slecht is, hij helpt iedereen. En via de gebruikelijke sprookjesachtige verwickelingen komt hij dan eindelijk bij een zeer klein kasteel, een klein jachtslot. Hij gaat daar binnen en vindt een weedom, een lijden, dat haast zonder gelijke is. Hij vraagt dan "Wat is hier het lijden?" Men zegt hem niets. Dan komt deze Graal na een zeer kleine, zeer lichte avondmaaltijd en wordt daar binnengedragen in dat ene grote vertrek, dat de hoofdhal uitmaakt van het kasteel. En anders dan in andere Graallegenden vraagt dan deze mens opnieuw, waarom met dit licht al dat leed bestaat. Men zegt hem. "Er is een vijand." 'Daarop neemt deze ridder zijn mantel - zoals gebruikelijk was in die tijd - en werpt deze over de Graal ten teken, dat hij dus als beschermer, als beschutter van de Graal wil optreden. Hij treedt dan terug met een vreemd geloof. Zijn mantel straalt licht uit wanneer hij in gevaar is en verdedigt hem; en telkenmale, wanneer hij ter kerke gaat, is de kelk van de Graal zichtbaar. Want door zijn moed om deze

Graal als zijn persoonlijke verantwoordelijkheid te aanvaarden, is hij deel geworden van zijn wezen, vergezelt hem en is een zegen, overal waar hij komt. Ge begrijpt, dat de legende heel wat langer is. Wanneer men deze op een donkere winteravond vertelt, ach, dan kan het wel eens, laat worden. Want er zijn heel veel avonturen, die deze ridder meemaakt. Belangrijk hierin is iets, dat ik onmiddellijk op de mystieke Graal betrekken wil;

Wanneer een mens in eerlijk en oprecht zoeken om het leed der wereld te verdelgen de verantwoordelijkheid overneemt voor de lichtende kracht van het Christendom, voor de mystieke Graal, dan is deze in alle leven met hem. Dan openbaart hij zich steeds wanneer men zichzelf ontrukkt aan de normale dagelijkse beslommingen.

Wij kennen de mystieke Graal misschien nog niet. Een enkeling zal misschien doorgedrongen zijn in deze astrale gebieden, waarin de Graal zijn vorm heeft gekregen en als een kenbaar teken van menselijk geloof en verwachten bestaat. Velen zoeken daarnaar. Maar dit zoeken leidt, meestal tot dwaalwegen, tot een verkeerde richting, een verkeerd spoor. Zoals in de oude legenden de ridders, die zochten, altijd weer, vlakbij de Graal komen, maar nooit het kasteel zelf kunnen vinden waarin hij ligt. Zij kunnen komen tot daar, waar de Graal begraven is ... en zij gaan voorbij. Zij kunnen komen tot aan het Graalkasteel en zij zien het niet. Zij zijn blind. Deze blindheid bevangt ons, wanneer wij voor de mystieke Graal staan. Hij is onmiddellijk met ons: Alle hoop, alle geloof van de wereld; alle vertrouwen in de oneindige liefde van een goddelijke kracht; alle vertrouwen dat wij met onze beperkte middelen in staat zijn om dit lijden van Jezus a.h.w. te wreken op de duistere wereld door de duisternis te verdelgen. Deze lichtende kracht te realiseren overal in de wereld, is het enige wat ons kan doen ingaan. En - let wel - deze Graal is niet afhankelijk van wat men noemt de stoffelijke gedragingen. Wanneer wij alle Graallegenden nagaan, vinden wij dat ook verhaald. Ridders, waarvan men denkt, dat zij eigenlijk nu toch nog niet zo netjes zijn die een overwinning behalen met verraad, die trouwen met de bruid van een ander, zijn in staat om bij de Graal te komen, omdat zij nooit willens en wetens zich verzet hebben tegen wat zij erkennen als de lichtende kracht.

Het is een zeer aardige geschiedenis, maar het is een zeer wonderbaarlijk beleven, wanneer wij zelf zoeken. Wij vinden op onze weg zeer vele hinderpalen. Want om de Graal werkelijk te vinden, is kennis nodig, Wanneer de bevrijder van de Graal voor de eerste keer in de Graalburcht is, is hij zo geslagen door het wonderlijk gebeuren, dat hij de ene verlossende vraag niet stelt. Hij weet niet voldoende om te vragen. Zo overkomt het ons, als wij een ogenblik in contact kunnen komen met hogere en lichtende kracht, dat wij a.h.w. deze Graalkracht, dit heil van de Graal voor onszelf gerealiseerd zien en dat wij niet durven daarmee een contact op te nemen. Het lijkt ons te hoog en te ver. Daarom moeten wij kennis hebben. Kennis omtrent de eigenschappen van de mystieke Graal, zijn kwaliteiten en vooral, hoe wij deze Graal vrij kunnen maken. Ik wil proberen om dat hier kort samen te vatten.

De mystieke Graal is de lichtende kracht, die is voortgekomen uit de grote goddelijke liefde, zoals deze op de wereld is geopenbaard. Niet alleen in het Christendom maar in de hele wereld. Wanneer wij deze grote kracht als onze eigen willen erkennen, als onze taak in het leven, dan zullen wij moeten leren, hoe deze kosmische liefde uit te drukken. in de beperking van een stoffelijk bestaan of van een laag geestelijk bestaan. Dit leren is de kennis, die nodig is.

Voordien heeft het geen nut. Al stijgen wij op tot de hoogste hemel, wij zijn niet in staat er iets mee te doen. Wanneer wij geleerd hebben door eigen ervaren hoe men deze Graal, dit symbool van licht, van goddelijke liefde, moet benaderen, dan leren wij ook de vraag te stellen, die er bij behoort. Wanneer wij ons de Graal realiseren, dan drukken wij eerstens uit de vraag. Waarom? Want het is noodzakelijk, dat wij weten, waarom deze Graal, dit Graalsymbool nog op de wereld bestaat, zij het dan ook dat hij in astrale gestalte, in astrale vorm ons benadert. En in de tweede plaats moeten wij - evenals deze Hongaarse edelman uit de Waldenzische legende in staat zijn ook voor onszelf de verantwoordelijkheid te aanvaarden voor deze Graal. Graalridder is men, wanneer men het heiligdom der juiste wetten voor zichzelf beschermt met alle leven en alle kracht, die men bezit. Niet eerder. Dan heeft men

deze Graal benaderd. Men zal hem ervaren, niet alleen maar als een licht, maar als een reële vorm.

Misschien is het interessant voor U, wanneer ik U vertel hoe een van de weinige werkelijke Graalridders, die deze latere wereld heeft gekend, die ontmoeting voor zich heeft ervaren. Hij verliest zichzelf in overpeinzing. Zeer normaal. Hij wordt zich bewust van een melodie. Hij kijkt op en ziet alleen een lichtbundel. Die valt ver vóór hem: ergens in de wereld. Hij spoedt zich daarheen. De weg is zeer zwaar. Hij weet dat hij droomt en toch is het werkelijk. Uitgeput komt hij aan en ziet ver boven zich - als op een naald uit rotsen of uit glas - een kristallen bokaal, gevuld met licht. Daaromheen verschillende witte gestalten, die in dat licht wat vaal, wat flets geworden zijn. Het schijnt hem zijn hele leven te kosten om daarheen te gaan, maar hij wil dit heiligdom bereiken. Hij heeft dan ook voor zichzelf deze Graal meegedragen in zijn leven. En het eigenaardige is, dat deze overigens tamelijk sombere mens in staat is om op aarde enkele flarden van de melodie te reproduceren, die behoort bij de Graal. Dat hij in zijn leven veel van de Graalkracht - dus geloof, hoop, vertrouwen in de wereld - heeft kunnen geven aan anderen.

Ik geef U deze ervaring weer, omdat ik U duidelijk wil maken, dat deze mystieke Graal niet zonder meer voor een ieder te veroveren is. Het kost je bijna je leven. Bijna. En als je faalt, dan kan het je zeer veel kosten. Daarom moet men gewapend zijn met alle eigenschappen, die nodig zijn om deze Graal na te streven.

De inhoud, voor de hele wereld gezien, werd als volgt vertaald: "In deze wereld leeft in de mensheid een voortdurende hoop, een voortdurend geloof aan betere tijden, aan groter geluk, aan grotere vrede. Haast elke mens droomt in zichzelf van een wereld, waarin geen strijd meer is, waar alle mensen broeders en zusters zijn. Deze hoop is de basis, waarop de Graal rust. De mensen die daarin tot de daad durven komen, strijden voor het goede, zoals zij dat zien. Dat is het voetstuk van de kelk. Dat is de ranke voet, waarop de eigenlijke kristallen bokaal gedragen wordt. De daden van de mensheid. Het kristal zelf is gebouwd uit inzicht in de kosmische wetten, in de kosmische materie. En daarin ligt een licht. Dat licht is gebouwd uit de zelfverloochenende liefde. Ach, misschien klinkt het U allemaal wat komisch. Maar het is een toestand, die toch werkelijk ook bestaat. Geloof U mij, deze bokaal is het leven van onze mensheid, van onze geest ook, samengevat in zijn edelste bestanddelen. Het is de essentie van het ware menszijn. Het is werkelijk de grondslag van alle bewustwording, zoals die vanuit een menselijk ras kan worden doorgemaakt. Wij kunnen dan ook niet zeggen, dat deze Graal het werk is van een. Hij wordt door ongetelde duizenden in stand gehouden op onbewuste wijze. Het zijn hun dromen, hun gedachten, die alle bij elkaar komen en ten slotte hier de Graal maken, tot wat hij is. Het licht daarin is de reflex van het Goddelijke Wezen in de materie. Wanneer wij dat bevatten kunnen, dragen wij de Al-liefde met ons. Dan dragen wij de Al-kracht met ons.

Het laatst zou deze Graal gezien zijn in het jaar 1916. Dat is een heel eigenaardige geschiedenis. Want hij is gezien door enkele krijgsgevangenen, Oostenrijkers, die gevangen waren genomen door de Russen. In hun vlucht kwamen zij zelfs achter in Roemenie bij het Zevengebergte. En daar waren er twee, die besloten om dan maar in een vrediger land te blijven en neutraal te zijn. Een van hen wilde teruggaan, niet meer als een strijder maar als een soldaat van het Rode Kruis. En het eigenaardige is, die ene heeft daar in de bergen de Graal gevonden en zijn wonderbaarlijk licht. Hij is niet meer aan het front teruggekomen. Hij is neergeschoten, maar dat maakt geen verschil. Toen bestond de Graal nog. En wanneer er mensen zijn met idealen, die zoeken naar de volmaakte vorm op deze wereld voor zich en ook voor al, wat zij kunnen bereiken en veranderen, dan herleeft die Graal weer. Hij is gebouwd ook op het plichtsbewustzijn van de mensen. Wanneer de mens zijn plicht verzaakt, dan kan er nooit sprake zijn van een mystieke Graal in zijn leven. Maar op het ogenblik dat hij plichtsbewust, alles doet wat hij voelt, wat de werkelijke noodzaak is in zijn leven, dat hij volbrengt al, wat hij voelt tegenover anderen te moeten volbrengen, dan leeft voor hem deze Graalmythe wederom op. Er zijn groepen mensen in de huidige tijd, die tezamen komen en dan nadenken over de Graal, over de, lichtende kracht. Zij mediteren, zij lezen de jongste profeten, zij spreken woorden van een ritueel en dromen misschien een ogenblik van de lichtende kracht. Toch kunnen zij niet allen meteen deze mythe voor zich tot de werkelijkheid

maken, omdat de Graal niet voor groepen te vangen is. Hij is niet te bereiken door de velen, alleen door de eenling. En in alle legenden zien wij dat ook steeds weer. En niet alleen dat. Alle Graalridders worden uitverkoren. Zij worden geselecteerd. Uit de grote menigte van dapperen, die zouden kunnen komen tot de Graal, worden die enkelen uitgekozen, die in staat zijn de volledige inzet van eigen persoonlijkheid te geven. Uit de veelheid der mensheid worden de dragers der lichtende kracht uitverkoren. Die enkelingen uit de velen, die het zouden willen, misschien zouden kunnen zijn; de enkelingen, die in staat zijn om zichzelf te vergeten om deze Graal kracht te dragen. En daarom geloof ik, dat de Graal ook in deze dagen nog leeft. Hij leeft niet alleen in Duitsland, hij leeft niet alleen in Engeland. Hij leeft overal in de wereld, waar mensen oprecht zoeken naar licht, naar bewustzijn.

Nu zegt U natuurlijk: "Wij zijn hier gekomen, niet alleen om maar wat te horen over deze mystiek, over dit geheimzinnige, dat ligt op een astraal gebied en waar je alleen maar mee in contact kunt komen, als je een buitengewoon mens bent. Dat is eigenlijk maar een klein beetje kwatsch. Wat hebben wij daaraan?" En daarom wil ik U ook nog wat vertellen van de werkelijke Graal, wanneer U dit interesseert.

Natuurlijk, wat ik U hier ga vertellen is een samenvatting van de eigenlijke Graalgeschiedenis; niet alleen zoals in de ridderlegenden, maar ook zoals zij zich van het begin af voltrokken zou hebben. Ik weet, dat dit niet volledig juist is. Het eerste begin klopt wel, Want toen Jezus ter dood werd gebracht, werd inderdaad een kelk meegenomen. De kelk werd meegenomen om om te kopen, indien dit noodzakelijk was, opdat Maria, zijn moeder, Magdalena, de leerlinge van Jezus en Johannes en een paar apostelen (waarschijnlijk Jacobus en Andreas) onder het kruis zouden kunnen komen. De beker heeft men niet gebruikt, want er was geen omkoop prijs nodig. Dat deze beker de avondmaalsbeker is, daarvan kunnen wij wel zeker zijn, omdat de leerlingen van Jezus in hetzelfde vertrek een lange tijd tezamen gebleven zijn. Het is dus mogelijk, dat - waarschijnlijk dan Johannes - inderdaad getracht heeft om een relikwie, een beetje van Jezus' bloed, op te vangen als een herinnering en dat hij daarvoor juist deze beker, deze schaal gebruikt hoeft. Hoe het ook zij deze beker duikt weer op, wanneer de leerlingen tezamen zitten vóór de herrijzenis. Wederom in dezelfde lokaliteit, waarin ook het avondmaal gehouden is. Hij blijft daar aanwezig, totdat Petrus met enkele anderen wederom zijn oude bezigheden opneemt. Hij wordt gegeven aan een oude vrouw uit de familie van Petrus, die Christin is geworden en Naomi heet. Deze Naomi behoudt de beker ook, wanneer de eerste Christengemeenschap uit elkaar valt in Jeruzalem en naar men zegt heeft zij aan een zekere Theonidas, een Griek deze beker meegegeven. Vandaar zou hij zijn gekomen in Athene en een tijdlang in Rome bewaard zijn. Maar hij werd nooit officieel gegeven aan het eigenlijke Christendom maar teruggebracht naar de kluizenaarsgroepen, die zich in de buurt van het Apennijnse schiereiland gevestigd hadden. Van daaruit zou hij zijn overgebracht naar het zuiden van Frankrijk, Men vertelt ook, dat hij daar een tijdlang in het kasteel is geweest, waarin de Albigenzen hun laatste strijd hebben gestreden, ofschoon ik niet zeker bent dat dit ook werkelijk juist is. Van daaruit wordt deze beker eerst door vluchtelingen overgebracht. En of hij nu uit dat kasteel komt of niet, hij is geweest in Normandië. Van Normandië uit wordt hij overgebracht naar een Brits eiland en vandaar naar het huidige Ierland. Dan verdwijnt hij. Wij horen van deze beker als regel bestaand niets meer. Men neemt aan, dat hij tijdens plunderingen en krijg buitgemaakt is en versmolten.

Zo is dus deze beker eigenlijk een legende geweest, die door alle tijden van plaats tot plaats is gegaan. Maar waar hij is geweest, had men in die tijd de gewoonte een kopie te maken, Zo is er een kopie geweest, die werd teruggebracht naar Constantinopel. Daar heeft hij in de huidige Aya Sophia een tijdlang gestaan en toen de Turken daar kwamen, heeft een Armeen hem meegenomen en hem gebracht naar een klooster in de buurt van Oersk. En daaraan is een heel eigenaardige geschiedenis verbonden.

Toen deze beker daar kwam, geloofden de eenvoudige mensen - en ik denkt dat deze Armenier er ook wel iets mee te maken heeft gehad - dat deze beker de werkelijke avondmaalsbeker was. Zo bouwden zij er een kerk omheen, Er kwamen veel bedevaartgangers en er kwamen ook priesters. Maar zij, die voortdurend met deze beker in contact kwamen, werden de grote wonderdoeners. Het waren allen op de duur Tawetshi (?),

dus bedelmonniken, die daar hun vaste standplaats hadden en die door de wereld trokken, wonderen deden, de mensen vreugde en geloof gaven. En dat heeft lang geduurd, tot vanuit het noorden een grote strooptocht werd gemaakt door een nomadenstam. Deze heeft toen dat kerkje verbrand en ook van de beker horen wij niets meer.

Een tweede kopie kwam terecht in het Baskenland. En deze Basken zijn een eigenaardig volk met een eigen geloof. Zij wisten niet precies of dat nu wel iets betekende, die avondmaalsbeker van Jezus, maar ze wisten wel, dat het een zeer groot heiligdom was. Zo werd in een klein dorpje, dat heel hoog tegen de bergen ligt vlak in de buurt van de Maladetta, a.h.w. een kleine kapel gemaakt, waarin deze beker gestaan heeft. Deze beker heeft zeer veel gedaan voor het welzijn van deze mensen. Niet door hun een christelijk geloof te geven maar door hen te brengen tot een andere mentaliteit. Alleen de kopie van de Graal en een zweempje van het Graalgeloof heeft ook hier een zeer grote invloed gehad.

Wat betreft Duitsland, ook daar hebben wij een kopie gehad. Deze kopie is eerst in Regensburg geweest,- later in Augsburg en nog later is zij overgebracht naar Brandenburg. Het eigenaardige is, dat deze Graalkopie praktisch geen enkele invloed heeft gehad. Achteraf zijn er enkelen, die het begin der Reformatie daaraan willen toeschrijven. Ik geloof niet, dat dat waar is. Deze beker is opgenomen in de schatten van Brandenburg en bij de brandschatting door Gustaaf Adolf naar het noorden meegevoerd. Ook daar heeft men niets meer van gehoord.

Ofschoon de Graal zelve verdwenen was, heeft het volk altijd weer teruggedacht en geloofd aan deze Graal. En er zijn zeer eenvoudige boerenjongens geweest, die op een gegeven ogenblik van huis zijn weggelopen en zijn gaan zoeken naar deze geheimzinnige Graal. En degenen, die ernstig gezocht hebben, schijnen ook wat gevonden te hebben. Wel geen Graal, zoals zij zich hadden voorgesteld (met een burcht Mont Serrat misschien daarbij) maar iets van een kostbaar innerlijk geluk, dat ze gedragen hebben. Soms een wetenschap, die vreemd was in hun tijd. Er is b.v. bekend, dat een zekere Alwyn uit Wales op zoek is gegaan daarnaar. Hij had gedroomd van een eiland en kwam terecht op het eiland Man. Op dit eiland heeft hij heel veel geleerd over magie. En hij werd een lange tijd een machtig magiër, totdat hij in de Abdij van St. Patrick, in de buurt van het huidige Cork, tot katholiek priester werd gewijd. Hij heeft toen een zeer grote betekenis gehad vooral in de tijd van de godsdienststrijd, dus kort voor en tijdens de regering van Oliver Cromwell.

Altijd weer, wie zoekt naar deze Graal, ook wanneer hij op aarde stoffelijk niet meer bestaat, schijnt een of andere kostbaarheid te vinden. En in de meeste gevallen blijkt ons, dat het een buitengewoon vermogen is, waardoor men zijn eigen innerlijke gesteldheid aan de wereld kan meedelen, zijn eigen verlangen op de wereld kan uitdrukken. Zeer wonderlijk. Er was ook een kleine jongen in Noord Italië, die gezocht heeft, heel lang gezocht heeft in de berg en naar de Graal. En elke keer wanneer de zon onderging en hij ergens het rode lichten zag van de bergtoppen, heeft hij gedroomd, dat daar de Graal was en is naar boven gegaan; en dan was er niets. Maar toen hij naar beneden is gekomen, toen hij eindelijk deze speurtocht staakte, had hij voor zichzelf een kennis verworven van een muziek en een melodie, die sedertdien niet overtroffen is. Een van zijn nakomelingen was een van de beroemdste meesters van Cremona, de bouwers van violen.

Het is aardig dit te vermelden. Altijd weer schoppen deze zoekers naar de Graal iets dat voor de wereld een grote betekenis heeft. Altijd weer geven zij de wereld iets; en voor zichzelf verwerven zij ook iets, Geen geluk, want het licht van de Graal, heilig als het is, is wat melancholiek. Het is een treuren over de wereld en het verraad van de wereld en een aanvoelen van de kosmische volmaaktheid tegelijkertijd. Maar wanneer loze dingen in een mens samenkomen, dan kan hij soms misschien erg ongelukkig zijn, hij kan heel weinig begrijpen van wat de wereld met hem wil, maar hij schept een geluk, dat lang nadat hij de wereld verlaten heeft doorklinkt. Alsof voor de mensen dan een klein beetje van de melodie, die de engelen zingen bij de Graal, die ze hoeden volgens de legende, dan doorschemert naar de aarde. Ziet u dat is eigenlijk de werkelijke geschiedenis van de Graal, Een drinkbeker, niet eens zo kostbaar. Hij was niet van goud. Het was een vaatwerk van een soort brons; dat was in die tijd ook al erg kostbaar. Hij was ook niet groots versierd. Het was een heel eenvoudige beker, een beker zoals men gasten en edelen voorzette. Een beker om wijn te drinken, met

twee oren aan de kanten zelfs. En deze beker heeft gereisd door de halve wereld, die toen bekend was. Hij is gekopieerd en de kopieën hebben eigenaardige dingen doen beleven. En alleen de legende om deze ene beker maakt nu nog de wereld tot wat anders.

Zo nu heb ik toch werkelijk voldoende verteld. Het zou alleen maar een kleine inleiding zijn en we zouden discussiëren daarover. Ik zou zeggen: Vrienden, ik geef U de gelegenheid om Uw vragen bijeen te garen. En onthoudt U goed: U hoeft niet alleen te spreken over de Graallegenden. U kunt evenzeer spreken en vragen en discussiëren over de lichtende kracht, die gesymboliseerd wordt door Jézus' lijden en dood voor de Christenheid. U kunt vragen over alle kwaliteit en intensiteit van lichtende werking op aarde, zo goed als U kunt spreken en vragen en strijden - indien U dat wilt - over de vraag hoe een mens, zoals U op dit ogenblik bent, of een geest, zoals ik ben, soms die Graal kan ontmoeten, die Graal kan benaderen. Ik hoop, dat U daarover heel wat te zeggen hebt, en ik hoop ook, dat U niet al te boos bent over deze misschien heel erg eenvoudige inleiding, die ik gehouden heb. Dan tot zo dadelijk, wanneer U met Uw vragen aan het woord komt.

DISCUSSIES

Zo, vrienden, dan is eigenlijk nu het deel van de avond aangebroken, waar het werkelijk om gaat. Want nu gaat U natuurlijk vragen stellen: En U kunt het mij rustig op de huid drukken, wanneer ik iets verkeerd gezegd heb. Het zal mij een heel grote vreugde zijn om U dan goed met goed te vergelden. Mag ik misschien weten, wat het eerste probleem is, dat U mij wilt voorleggen?

- ❖ *Heeft de Graalgedachte aanleiding gegeven tot een beweging, die de leden langs bepaalde lijnen of gedragingen op de juiste weg geleid om de astrale Graal te ontvangen, als zij de juiste graad van rijpheid hebben bereikt?*

Ja, er bestaan verschillende verenigingen, die wel degelijk met de Graalgedachte werken. In de eerste plaats vinden wij een bepaalde ritus van de Vrijmetselarij, die wel zeer bijzonder op deze Graalgedachte is ingesteld. Daarnaast kennen wij een z.g. Graalbond, die de hoofdzetel heeft in Zwitserland en zeer actief is, vooral ook in de Duits sprekende gebieden. Dan vinden wij verder de Graalgedachte ook wel sterk vertegenwoordigd bij enkele afdelingen van Steiner-groepen. Dus de verdere ontwikkeling van de Theosofie heeft ook de Graalgedachte en de christelijke gedachte sterk op de voorgrond gebracht. Ofschoon men wel eens zegt, dat ook de z.g. Kruisridders en de Rozekruisers de Graalgedachte nastreven, meen ik, dat wij hier niet zo sterk als in de voornoemde afdelingen en groepen de Graalgedachte verwerkt vinden in het eigenlijke programma van opleiding. Wel kunnen wij zeggen, dat de meeste esoterische scholen, die bestaan, op den duur een vlak bereiken, waarin de Graalgedachte - zij het omschreven of met andere woorden uitgedrukt - ook een zeer grote invloed krijgt op de leden. Het is dus een trap van praktisch elke op Christendom of zelfs maar christelijke gedachte gebaseerde leergang. Het is verder een deel van praktisch elke kosmisch-esoterische beweging, die tevens het Christendom kent. Ze hoeft het niet te erkennen, maar moet het wel kennen. Dan vinden wij hier steeds weer de ontmoetingen met de Graal op een bepaald punt.

Ik hoop, dat dat voldoende antwoord is. Zou het niet het geval zijn, dan kunt U natuurlijk rustig meer vragen, opmerkingen maken of mij bestrijden, wanneer u dat nodig vindt.

- ❖ *U heeft gezegd, dat de Graal een mannelijk symbool is. Heb ik dat goed verstaan? U hebt er zelfs de speer van Longinus bijgehaald.*

Ik heb niet gezegd, dat de Graal een mannelijk symbool is. Wel, dat het Graalridderschap speciaal mannelijk is.

- ❖ *Omdat de Graal een kelk is, die iets bevat, dus bij uitstek een vrouwelijk symbool is.*

Neen. De Graal is een halve bol en is dus eigenlijk een onvervuld kosmisch symbool. De speer van Longinus, die daarbij wordt gebruikt, is een uitdrukkelijk mannelijk symbool, en de Graalmaagd, dus de behoedster van de Graal is altijd vrouwelijk. Dus men kan eigenlijk zo zeggen, dat de Graal zelve (het kosmisch symbolisme) ontstaan is in samenwerking met het mannelijk symbool en behoed wordt door het vrouwelijk element. Dat is eigenlijk de juiste verhouding.

❖ *Wanneer men spreekt van een vessel, een vat, dat iets bevat, dan is daar toch het idee van het vrouwelijke, de baarmoeder, de matrix aan verbonden? Van de matrix. Maar wanneer wij dit vrouwelijk willen interpreteren, zijn wij wel zeer beperkt. Want de kosmos zelve is ook een matrix. Dus ook moeder. En het symbool van de kosmos kunnen wij niet onderscheiden op de eenvoudige wijze, waarop wij de seksen uit elkaar houden op deze wereld. De kosmos zelve is matrix maar ook vader. Genetore*

Ja. Dus ook voortbrenger, nietwaar? Vorm en uitdrukking in één. Een drie-eenheid, die in het kosmisch bestel a.h.w. blijft uitgedrukt, omdat wij altijd te maken hebben met de gedachte of het weten: de genotor, voortbrenger. Dan krijgen wij te maken met de wereld of de kracht waarin de gedachte wordt uitgedrukt, (matrix-moedervorm). En uit gedachte en vorm komt de bewustwording, het leven, het kind. En wanneer wij nu de uitdrukking zien van de Graal, dan moeten wij deze zien als een uitdrukking van het onvolledige kind, maar niet van de moeder. Het is niet de moeder, die hier bedoeld is.

❖ *Maar zo bedoelde ik het ook niet. Want dan zou de man lelijk gehandicapt zijn. Maar ik bedoel ermee, dat juist omdat die kelk gekozen is als de vorm, waarin de Graal ons gepresenteerd wordt en deze iets bevat, zo licht de gedachte zal uitgaan naar dat vrouwelijk beginsel.*

Wanneer wij het vrouwelijk beginsel willen nemen, dan moeten wij dit werkelijk zien in de verhoudingen, waarin de Graalgedachte ligt. 'Ik heb aangenomen, dat de meeste van U die Graallegenden wel kennen. En anders kunt U die altijd wel lezen in een boekje over Koning Arthur en zijn Tafelronde. Dat kunt u overal krijgen, nietwaar? En leest U dat even na, dan zult U zien, dat in de Graalstoet, waarin de Graal steeds weer gepresenteerd wordt, de zaak zich zo afspeelt. Eerst komen de maagden, die de beelden van het lijden dragen. En bij de beelden van het lijden zijn er vele symbolen. Maar altijd vinden wij, dat vóór de Graal deze lans uitgaat, het mannelijk principe. Dan vinden wij verder dat de behoeding, - de enige, die de Graal benaderen kan - de reine vrouw is. De Graal zelve staat tussen beiden in en is voor beiden gelijk een bron van kracht. Want de vrouw door haar behoeden van die Graal krijgt een intensiteit van beleving, waardoor zij in vele van de Graallegenden als en als Graalmaagd sterft. Zij kent wel de stoffelijke liefde, maar verwerkelijkt deze niet, omdat het geestelijke element zo sterk in haar is gegroeid, dat zij de geestelijke kracht moet accepteren, waarbij dus het stoffelijke in het niet valt. Bij de man zien wij het zoeken daarnaar. De vrouw behoedt haar, de man zoekt ernaar. Zo kan men zeggen - wil men dat in seksuele beelden uitdrukken - dat de vrouw het geheim van het leven behoedt; dat de man het zoekt; maar dat het eerst tot openbaring of uiting komt, wanneer de man het heeft gevonden en bevrijdt. Maar bij deze bevrijding van het levenselement is de vrouw niet meer geïmpliceerd. Haar taak valt weg op het ogenblik, dat de Graal verlost is. Dan heeft de Graalmaagd zelf geen taak meer. Daaruit blijkt wel, dat de gelijkenis b.v. met de seksuele voorbeelden op aarde (man, vrouw en product, kind) eigenlijk een klein beetje mank gaat.

❖ *Nu volgt Koning Arthur en zijn Tafelronde. Is er enige historische basis voor? Is er iemand geweest, die Arthur geheten heeft en tegelijkertijd zo'n kring ridders om zich heen had in die tijd, waarvan gezegd werd in Wales te zijn geweest of Avalon of waar ook?*

Avalon is een symbolisch rijk. Kijk eens, er is een Arthur geweest en deze Arthur was reeds een christelijk vorst rond 900. Hij had een betrekkelijk klein rijk, dat lag in de buurt van de huidige Avon, het riviertje, waarbij men ook de Shakespeare vertoningen heeft. Het was een zeer klein rijk. Die vorstendommen waren alle betrekkelijk klein. Het rijk van Arthur bestond toen uit een gebied, dat ongeveer zo groot is - om een vergelijking te maken - als van Loosduinen tot Leiden. En dan ongeveer daaromheen een halve cirkel rondgetrokken, die nog net even misschien Leidsendam - zo heet het hier geloof ik, ja; en wat is er nog meer .... ja, Stompwijk - beroert. Om een beeld te geven, want het was een heel klein rijk. En in dat rijk was Arthur eigenlijk geen oorlogsvorst. Hij hield niet van oorlog voeren. Dat bracht met zich

mee, dat zijn ridderschap arm was. Het waren geen rijke luitjes. Die gingen dan op rooftocht uit en dan kreeg Arthur een tribuut, een gift uit wat zij ergens anders gestolen hadden. En zij vertelden dan onderling die verhalen. Die verhalen zijn door een paar barden -ja, eigenlijk waren het meer skalden, er zat veel meer Noors in hun wijze van verwerken in elkaar gezet. De ondergang van dat rijk is eigenlijk ook weer erg in strijd met de eigen legenden. Er waren net een paar buurvorsten en die hebben gezegd: "Ooh, nu begint het ons een beetje te vervelen, dat die kerels altijd maar weer komen om onze horigen te stelen, onze kudden weg te drijven, enz." En die hebben heel eenvoudig .... nu ja, gehakt ervan gemaakt. Ze hebben dat alles verbrand. Maar de burgers daar geloofden, dat deze Koning Arthur nog eens terug zou komen. Hij was een zeer legendarische figuur. En uit dat geloof, dat hij terug zou komen, zijn eigenlijk de laatste legenden gekomen. Maar die worden pas werkelijk vol inhoud omstreeks 1100, dus 200 jaar na de ondergang van zijn rijkje. Dan hebben we verder ook nog steeds te maken met de Noorse invallen (die gaan door tot - zeg maar - rond 1200 toe), waarbij men dus zoekt naar een verdedigende kracht. En nu denkt men aan die avonturiers van dit kleine rijk en probeert dan zich voor te stellen, dat deze ridders de zaak bevrijden zullen. Zo gaat dat. Dus dat is de historische grondslag. Maar ja, dat is eigenlijk helemaal geen wonder. Historie is altijd die Luge; de historie is de leugen over het verleden. Daar kunnen wij niets aan doen, dat is niet te veranderen. Zo hebben zij dus daar een serie legenden gemaakt en aangepast aan een riddertijd tot 1400. Dus alle gebruiken van een latere ridderschap zijn ingebouwd in deze oorspronkelijke verhalen en legenden. En daardoor zijn ze steeds romantischer geworden. Zo b.v. ook Merlijn. Dat is ook een tovenaars die werkelijk heeft bestaan, maar deze Merlijn leefde niet in de tijd van Arthur. Merlijn heeft geleefd.....

❖ *Rond 800.*

Neen, later. Het eerste optreden in het openbaar van Merlijn is geweest in het Franse gedeelte, het rijk van Karel de Grote, in 812; dus eigenlijk eerder onder de zonen van Karel de Grote. En hij is dan ook inderdaad met verschillende van zijn leerlingen, een tijdlang uitgeweken en is daarbij op de Britse gebieden, in Engeland geweest.

❖ *Was hij een magiër?*

Hij was een wichelaar. Wichelaar en magiër zijn dingen, die in die voortijd altijd door elkaar werden gegooid. Hij was een soort alchemist, een zeer goede alchemist kan men zeggen. Hij had dus kennis van bepaalde natuurgeheimen, waarvan hij gebruik maakte. Onder andere is van hem bekend, dat hij het geheim van Bengaals vuur kende. En daar heeft hij heel veel van zijn roem aan te danken. Dit is werkelijk weer zoiets van politiek, van volksmennerij. Men geeft hun een mooie rode gloed en zij geloven nl, dat de hel openstaat. Daarnaast was hij een sterrenkundige, sterrenwichelaar, want hij kon voortekens lezen. Hij was dus wel begaafd. Maar hij was toch zeker niet de grote magiër, die men van hem heeft gemaakt. Hij heeft b.v. nooit Koning Arthur een zwaard gegeven, dat door de maagd van het meer omhoog werd gereikt.

❖ *Maar het kasteel van King Arthur bestaat nog.*

Dat bestaat nog, ja. Maar dat is niet het werkelijke kasteel van King Arthur. Dat is een kasteel, dat men thans als zodanig aanwijst. Dat is net zo als met de schedel van Beethoven. Er zijn er meer van, een van hem zelfs als een jongen van 14 jaar. Daar heeft de vreemdelingenindustrie en de behoefte om bedevaartgangers te lokken veel mee te maken gehad.

❖ *Was zo'n Merlijn ook in contact met Uw wereld? Had zo'n man als die sterrenwichelaar, astroloog en wat hij allemaal nog meer was (alchemist o.a.), notie van wat wij nu doen? Met andere woorden van trance media e.d., waardoor wij in contact kunnen komen met de hoge intelligenties die instrueren?*

Met de hogere intelligenties, dat is weer wat veel gezegd. Laten wij het zo zeggen: Dat heel veel van deze wichelaars en z.g. magiërs op de hoogte waren van het bestaan van natuurgeesten, dezen soms wisten te manipuleren .(dus ook bekend waren met het astrale rijk) en soms zelfs contacten daarboven konden maken, dus ook met ons. En dat noemden zij dan geen trance-mediumschap, want dat was eerder een doorkomen van stemmen. Ik kan het 't best vergelijken met een donkere kamer seance. Zo met een trompet, die daar komt en die

zegt: "Hallo, hallo, ik ben de grootmoeder." Met dat soort verschijnselen hebben die ouden ook geëxperimenteerd.

❖ *Wat we noemen; directe stem.*

Ja; en andere verschijnselen. Dus opbouwen van figuren, bezwering. Oproepen van verschillende demonen en andere krachten. Dat was werkelijk wel magie. Maar die magie was heel vaak - bij ons zegt men Augenblendung - eigenlijk meer komedie. Er was meer suggestie bij dan werkelijkheid. Met die oude magiërs was dat zo. Die konden dat heel rustig doen, Als ze zeiden: "Ik ben een magiër, ik weet wat de koning van Frankrijk op het ogenblik doet; hij slaapt," dan zei iedereen "Ach, hij weet het." Want niemand ging na, of hij werkelijk sliep En als ze zeiden.- "Hier woont een demon" dan geloofden ze dat ook: Dan waren ze bang. Dus die mensen waren veel eenvoudiger, veel bijgeloviger. En daarom kan men wel zeggen, dat deze magiërs,- zoals we die kennen van ongeveer 500 tot ongeveer 1300/1400 na Chr. eigenlijk in de eerste plaats vaak grote suggestors waren. Ze gebruikten de suggestie om de mensen te imponeren en van hen gedaan te krijgen wat zij wilden. En ik geloof ook, dat Merlijn dat heel vaak heeft gedaan.

❖ *Nu wil ik U nog iets vragen, dat dieper gaat, n.l. dit; Al wat U nu verteld hebt over de Graal, dat leren wij ook in de esoterie, die gegeven wordt door de O.D.V. Want daar wordt ons geleerd de God in ons te verwezenlijken. En dat is per slot van rekening m.i. niet anders dan de Graalgedachte tot uitvoering brengen.*

Já, maar daar is toch wel een klein verschil. Weet U, deze gedachte van de O.D.V., waartoe ikzelf ook behoort, is eigenlijk universeel. Die neemt alle geloofsmogelijkheden samen en brengt ze terug tot een realisatie van God in jezelf. Maar de Graal is niet een beeld van het universum voor alle werelden. Het is een speciaal deel van deze realisaties, zoals dat mogelijk wordt binnen het Christendom. Wij zouden kunnen zeggen: de Graalgedachte is een soort lens, waardoor het ervaren van de goddelijke Kracht in het "ik" sterker mogelijk wordt met een beperkter bewustzijn binnen het Christendom.

❖ *Een hulpmiddel.*

Ja. Een hulpmiddel dat door de vele gelovigen (de vele denkenden dus) astraal werkelijk is opgebouwd. Het bestaat, maar het is opgebouwd uit de gedachte van de mensheid. Het is niet iets, dat zo van bovenaf gecreëerd is. Het is van beneden uit door geloof, door denken, door zoeken gebouwd en bestaat zolang de mensheid wil geloven aan de idealen, die in deze Graal en zijn Graalgedachte mede verwerkt zijn.

❖ *Dus een gedachte, die zich gematerialiseerd heeft op astraal gebied?*

Ja. Op astraal gebied.

❖ *Er is in Frankrijk voor de oorlog - dat weet U natuurlijk evengoed als ik - een vereniging geweest "Les amis de Saint Segur" onder leiding van de Heer Rolls Wheeler. Die heeft de Graalgedachte daar in dat centrum gepropageerd. Namelijk daar, waar vroeger de Albigenzen woonden; Foix, tussen Carcassonne en de Pyreneën in. En daar kwam die berg Mont Salvat bij te pas. U heeft er met een enkel woord reeds over gerept.*

Ja. Mont Salvat is de franse Mont Serrat. Het is een variatie, die wij vinden in de engelse legende. Maar goed, dat is dan

❖ *Die onbereikbare spits, daar gaat het eigenlijk om.*

Het onbereikbare. Ja. En dat is alleen maar om uitdrukking te geven eraan, dat men zuiver stoffelijk niet in staat is om deze Graal te benaderen. Er bestaat ook nog een legende- die vinden wij hoofdzakelijk meer noordelijk, ook nog wel in Frankrijk, vooral wanneer men komt in de departementen Soine Marne en wat erbij hoort. Daar horen wij ook weer een legende, waarbij de Graalburcht - ook wel Mont Salvat, berg der Bevrijding of der Verlossing geheten - op een wolk zweeft door de hemelen en alleen daar neerdaalt, waar een zuivere ziel is. En dan kan deze daar binnengaan. Maar dan zweeft hij weer omhoog en is dus onbereikbaar voor alle anderen. Die Graalbeweging, waarover U spreekt heeft overigens haar impulsen en intensiteit al heel snel verloren.

❖ *Inderdaad, daar hoor je niets meer van.*

Neen. Weet U, de Graalgedachte kan niet in een zuivere Graalleer worden uitgedragen, omdat de Graal voor het Christendom staat - vooral voor mensenzelfde, begrip voor het universum.

Dat kan men nooit samenvatten in een leer, die men dan - esoterisch als zij moge zijn - opbouwt op een zeer beperkt platform. Het moet altijd groter zijn. De basis van de Graalgedachte is in feite de hele wereld. Die wordt gezien als een goddelijke uiting, waarin men persoonlijk zoekt deze God voor zich kenbaar te ervaren en dan als symbool van die Godheid vindt- de Graal. Nu hebben wij in de O.D.V. een voordracht gehad over de Graalridders. Herinnert U zich dat misschien?

❖ *Ja. Dat is op een vrijdagavond geweest. Die heb ik gehoord om me voor te bereiden. Die ken ik wel.*

Daar hebben ze ons toen ook het een en ander over die Graalridders medegedeeld. Iedereen kan dat worden. Alleen de eisen waren een beetje erg hoog. De eisen daarvoor zijn zeer hoog. Want wanneer dat in het algemeen uiteen gezet moet worden, mag men dat nooit eenvoudig laten klinken. Weet U, er zijn heel veel dwazen, die op een Graal-zoeken uitgaan. Maar dan komen zij bij de eerste de beste herberg en dan verliezen zij al wat zij hebben, omdat zij niet het vaste voornemen hebben, ten koste van alles in het leven deze ene gedachte, deze Graal, te verwerklijken. En daarom moet men deze eisen hoog stellen. Want eerst wanneer men er werkelijk aan voldoet in zichzelf, realiseert men de Graal, behoort men tot de ridderschap van de Graal. Men kan misschien leerling worden, maar dat is weer een andere zaak.

❖ *Dat is dan per slot van rekening het adeptschap. Is het niet zo?*

Ja, natuurlijk.

❖ *Wat we nu vanavond besproken hebben als Graalridder is eigenlijk een andere uitdrukking in een bepaalde gedachtegang van voor de adept.*

❖ *van de Mahatmat van de Rishi.*

Ja, de Rishi eerder nog dan de Mahatma. De Rishi is daadkrachtiger dan de Mahatma. De Mahatma is een leraar van woorden. De Rishi is een bereiker van krachten. Dat is het verschil.

❖ *Zou er wel iemand zijn, die voor zichzelf bewust is de Graal te hebben gevonden?*

Ja, daar zijn er altijd. Door alle tijden heen zijn er mensen, die weten, dat zij dat gevonden hebben. Want wanneer men eenmaal zover komt, dat men zich bewust is van de Graal, van de betekenis daarvan voor eigen leven, dan groeit er een soort licht van binnenuit en dan noemt men dat misschien geen Graalridderschap, maar dan zegt men: "Ik heb het symbool van Jezus, van God gevonden." opvallend is, dat altijd Jezus daarbij een rol speelt. Dus de Graalgedachte is altijd onverbrekkelijk verbonden met een vorm van Christendom. Het is een zeer vrije vorm, dat geef ik heel gaarne toe. Het is niet gebonden aan de engheid van een bepaald geloof. Men hoeft geen Lutheraan of Zwingliaan te zijn. Men behoeft geen Katholiek te zijn, maar men moet geloven in de waarde van Jezus' leven. En wanneer men dan ook komt tot deze Graalgedachte, dit kennen van de Graal, dat een bepaalde vorm is van inwijding, dus een zekere trap ook van inwijding, dan zal dit altijd gepaard gaan met een erkennen van christelijke waarheden, een aanvaarden van de christelijke gedachte in zichzelf en daarnaast ook natuurlijk een realiseren van de betekenis van de Graal, het offer voor de, wereld, zijn nut, zijn wijze van gebruik.

❖ *Kunnen wij deze Graalgedachte eigenlijk niet zien als een echo op de Christusgedachte, die al veel ouder was dan Jezus Christus, en waarvan Jezus eigenlijk de drager geweest is? Van de mens, die gaat beseffen dat hij een deel van God is?*

Weet U, ik kan ook zo praten, alsof het volkomen waar is. Maar helemaal waar is het eigenlijk niet. Je zou het zo moeten zeggen: De Graalgedachte is niet de echo van de Christusgedachte, die zo oud is als de wereld zelf, maar als een echo van het menselijk verlangen om een teken van de hoogverheven sferen in zijn eigen nabijheid te zien, De avondmaalsbeker is de menselijke voorstelling van een persoonlijk contact met een Jezus, die ongrijpbaar hoog is geworden. Het is dus het voor het voorstellingsvermogen in brandpunt brengen van hogere krachten, die niet alleen Jezus, of Christusgedachten behoeven te zijn, maar wel afhankelijk zijn van die Christusgedachte. En waarbij de bokaal dus het symbool wordt van het hogere, wat het eigen bewustzijn nog niet volkomen kan begrijpen en verwerken.

❖ *Een schakel?*

Ja, een schakel of - zo U wilt - een trede van de grote trap.

- ❖ *Wij hebben dat dus voortdurend bij het misoffer. Bij de Katholieken was er een kelk, waaruit de priester dronk. En ik ben geneigd te menen, dat die heren ook die kelk hebben, die ons opvoert naar het idee van de transsubstantiatie van de Christus. Dat komt toch heel dicht bij elkaar.*

Het komt heel dicht bij elkaar. En wanneer wij het heel goed nagaan, is het ook begrijpelijk. Want vergeet niet, dat al de eerste Christenen een broederschapsmaaltijd konden en daarbij was het de gewoonte om samen te eten. Maar voordat deze maaltijd begon, werd brood genomen (ongedesemd brood, zoals de Joden dat namen met Pascha) en dan gaf men dat rond. Ieder brak er een stukje af en at. En er ging een beker met aangelengde wijn rond, waaruit werd gedronken. Dus het symbool van eenheid in het Christendom was een beker en was brood.

- ❖ *Het kédoesh.*

Ja. Dat kan men wel zeggen. Maar nu wordt het later bij het misoffer - zeg rond 400 - gebruik om geen maaltijd meer te houden. Nu komt de priester en die heeft zijn brood en wijn geofferd, daar de woorden over gesproken en geeft dan elk van de gelovigen brood en wijn. En dat wordt ook te omslachtig. Ik denk, dat het te veel wijn kost of dat ze er te veel mee hebben gemorst. Toen hebben ze gezegd. "Geef die gelovigen alleen maar een stukje brood en laat de pastoor de wijn maar op drinken." En zo is langzaam aan die gedachte dus van het gezamenlijk drinken uit één beker weggegaan. En dan wordt eigenlijk pas de eenheid kenbaar tussen het symbool der transsubstantiatie (de beker) en het bloed van Jezus. Wederom dat bloed erbij - en natuurlijk de Graal. Maar er is wel een verschil tussen de beker in de kerk, zoals die gebruikt wordt in het misoffer en zoals hij gebruikt wordt als Graal. Wanneer U in de Katholieke kerk gaat kijken, dan hebben ze daar een grotere beker, een soort bokaal, die men ciborium noemt. Wel eens van gehoord? Die is nu ongeveer in de vorm van een Graalbeker. dus een halfrond op een voet gezet en met een deksel erop. Hij kan afgedekt worden. Maar die gebruikt men weer niet voor wijn, maar die gebruikt men om het getranssubstantieerde brood in te bewaren.

- ❖ *De ouwel.*

De ouwel, ja, Dus wanneer we dat helemaal willen vergelijken, dan lopen we ergens vast. Het gaat niet helemaal op. Maar ja, we kunnen zeggen: natuurlijk, uit het Christendom en uit de christelijke ridderschap is de Graalgedachte opgebouwd. Dat heb ik U zo even in de geschiedenis verteld, toen ik U zei dat de riddergebruiken tot 1400 mee verwerkt zijn in deze legenden. En dat is juist de tijd, dat elke ridder, elke edelman zijn eigen hofkapel had met zijn eigen prediker, zijn eigen priester. En dat was alles Katholiek. Het misoffer bestond toen ook als zodanig, zij het dat in die hofkapellen meestal ook de wijn werd gepresenteerd, en niet alleen maar het brood. Maar U ziet dus, uit deze tijd zijn deze gedachten en deze symbolen bij elkaar gebracht als een vormgeving voor deze Graallegende. Daarom deze grote overeenkomst, En wanneer we bij de Katholieken kijken en wij geloven in de transsubstantiatie, zoals zij dat doen, dan kunnen wij zeggen, dat op het ogenblik van de consecratie van de wijn - dus tijdelijk - elke beker wordt tot een Graalbeker. Maar dat is met de conditie, dat wij dat aannemen en dat wij in staat zijn dit gebeuren voor onszelf volkomen te beleven. Dus daar van is het afhankelijk. En dan zien wij in deze kelk niet de Graal, maar hij wordt ons tot een symbool,- dat ons met de werkelijke Graal - dus de beker van de werkelijke Jezus - associeert, ja, in verbinding brengt.

- ❖ *We kunnen dus eigenlijk beter spreken van de Graalmythe. In die zin, dat bij een legende nog enige waarde zit, ofschoon die verwrongen is. Maar de mythe, dat is iets dat altijd waar is en nooit gebeurt, dat in ieder mensenleven kan voorkomen.*

Ja, dat is eigenlijk ook niet juist. Kijk eens, een mythe is in feite alleen maar een verhaal, waarbij de werkelijke toestanden en personen zozeer in symbolen zijn veranderd, dat het verhaal zich afspeelt buiten een menselijke wereld, maar alle menselijke elementen nog steeds in zich bevat. Dat is met de Graallegende natuurlijk zo. Maar wanneer wij zeggen "legende", dan geven wij aan, dat - gebaseerd op werkelijke feiten - een verhaal is opgebouwd, dat in zichzelf niet meer volledig de waarheid is maar een beeld, dat - op waarheid gebouwd - een volkomen nieuw inzicht geeft in de mogelijkerwijze eens in waarheid verborgen werkelijkheid. Daarom gebruik ik het woord Graallegende eigenlijk toch liever dan mythe. Want ik heb U de

geschiedenis van de eigenlijke avondmaalsbeker verteld - en deze geschiedenis is waar. Daar sta ik persoonlijk voor in.

❖ *Dan heeft U nog één persoon niet genoemd: Jozef van Arimathea, die komt daar ook bij te pas.*

Arimathea komt erbij te pas als de helper. En men zegt ook, dat Jozef van Arimathea met de leerlingen samen was. Dat men hem echter ook met de Graal in verband brengt is weer niet volkomen juist. In de oude tijd, d.w.z. tot het Concilie van Trente, was men in de Katholieke kerk, de Roomse Kerk - ja, hoe moet men dat zeggen....misschien het best: de vroeg-christelijke kerk - ook wel overtuigd van wedergeboorte. En men geloofde, dat verschillende personen dus herboren konden worden om een taak in dat Christendom te vervullen; terugkeren, zoals de profeten zouden terugkeren op de wereld. En nu meende men, dat de vorst, die de beschermer was ervan deze avondmaalsbeker, de verpersoonlijking was (of reïncarnatie zo U zeggen wilt) van Jozef van Arimathea, die op deze wijze - zoals hij eens Jezus in het graf had behoed voor de schande van een algemene begraafplaats - nu de taak had om de Graalbeker rein te houden temidden van de zonden van de wereld.

❖ *Er is een boek over de Graal van De Heer en daarin wordt gezegd, dat die Graal, een kostbaar stuk was, dat door Jozef van Arimathea juist voor dat avondmaal was gegeven.*

Ja, dat is maar een verhaal. Weet U, Jozef van Arimathea wilde openlijk zelfs niets met Jezus te doen hebben, toen hij in Jeruzalem kwam. Dat had hij hem gezegd. Jozef van Arimathea heeft pas assistentie verleend op de smeekbeden van Maria. Dus hij is niet, zo maar gekomen en heeft gezegd- Ik zal dit of dat doen. Hij was verbonden met Jezus en zijn geslacht, het geslacht van David. Daar had Arimathea mee te doen.

❖ *Hij was een rijk man in die tijd.*

Hij was een rijk man. Maar in die tijd was rijkdom zeer verschillend. Arimathea was rijk in kennis. Hij had wat men noemde een stadshuis - geen paleis - dat doet denken aan de huizen, zoals men die in het oosten vindt: een aantal vertrekken gegroepeerd rond een mooie binnenplaats. Daarnaast had hij verschillende wijngaarden. Hij was dus eigenlijk een rijk bouwer. En hij had ook nog boomgaarden, dus hij had houtbergen. Dat was zijn rijkdom. Maar hij was niet rijk, zoals wanneer men denkt aan Herodes. Weet u, een mens kan hier ook rijk zijn en toch niet zo erg veel geld hebben. Dan woont hij ook in een gewoon huis, dan drinkt hij ook uit een gewoon kopje en niet uit gouden kopjes en schoteltjes. Dat doet de koningin ook niet. Maar omdat het in zo'n lang verleden tijd ligt, denken de mensen dan bij rijkdom aan edelstenen, rijk vaatwerk en al wat daarbij komt. Zo dwaas waren die mensen toch ook niet in die tijd. Wanneer zij iets gekocht hadden, niet waar, dan hadden zij dat alleen gedaan om hun bezit zeker te stellen, En grond kon niet verloren gaan in die dagen. Want eigendom, bezit, dat moesten de Romeinen beschermen. Maar kostbaarheden hebben ze gestolen zoveel als ze krijgen konden. En dan kunt U toch wel nagaan, dat deze Jezus zeker overal vrienden had, maar dat hij die niet heeft gezocht bij degenen, die gierigaards of dwazen waren. Arimathea was een geleerd mens en hij wist ook veel van de geneeskunde af. Deze Arimathea was wijs genoeg om een deel van zijn gelden te beleggen in Reine, waar ze altijd zeker waren; en het verdere heeft hij dan allemaal belegd in grondbezit. Hij had grote landerijen, De Olijfhof was ook van hem. Daarom kon Jezus daar zo gemakkelijk heen gaan. Maar hij mocht dat niet zeggen, want Arimathea wilde tegenover de tempel ook zeker staan. Anders was hij misschien door de tempel zwaar aangeslagen; dan had hij zoveel sikkels moeten betalen. En dat was erg moeilijk. De sikkels had de tempel altijd bij zich gehouden en wilde je ze hebben, dan moest je heel veel betalen om ze te kopen., Zo zit dat eigenlijk alles in elkaar. Maar ja, men heeft dat gedramatiseerd. In de laatste 300 jaar alleen zijn er ongeveer op de wereld 2700 boeken verschenen, waarin de Graal in meer of mindere dramatische vorm behandeld wordt. Dan spreek ik nog niet eens over de oudere overleveringen en legenden; en dan spreek ik ook niet over de meer esoterische voorhandelingen. Maar wat ik U hier erover verteld heb, dat is de waarheid zo goed als wij die kunnen nagaan.

❖ *Maar is de combinatie van Koning Arthur en deze legende ook door de mensen samengevoegd. Waren dat geen apart staande dingen?*

Dat zijn afzonderlijk staande dingen. Als U nu een andere legende noemt, b.v. van Barbarossa, die komt eens terug en die slaapt ook in een grot. Maar dat sprookje van de zevenslapers is veel ouder, Sprookjes over geheimzinnige figuren, die onder de aarde slapen om een rijk te bevrijden, die gaan terug tot ongeveer 4000 jaar v. Chr., wanneer ze het eerst worden verteld in de omgeving van Thibet en Azie. En die legende is langzamerhand overgebracht door handelaren. Toen zijn ze in handen gekomen van barden, van zangers, van hovelingen. Die hebben ze verder verteld. En wanneer dan het volk een vorst had gezien, die het zeer vereerde, dan had het al heel gauw het sprookje getransponeerd op deze vorst. Zo gaat het eigenlijk. Dus het is vaak een ouder bestaand verhaal overbrengen op een persoonlijkheid; of ook wel een vroeger bestaand hebbende persoonlijkheid in een nieuwe variatie van een sprookje inpassen.

❖ *En nu degenen, die onbewust zoeken naar de Graal, waar U het over had. Wat brengt hen dan daartoe?*

Ach, weet U, dat is het onbewust zoeken naar het goede, het zoeken naar een lichtende kracht. En dat gaat dan toch weer van uit een zeker christelijk gevoelen. En dan gaat het hen zo: Zij kunnen de Graal burcht bereiken. Dan weten zij niet, wat er gebeurt. Zij maken het beleven mee, zij aanschouwen die Graal wel, maar zij weten niet welk wachtwoord (Losungswort) zij moeten gebruiken. En daardoor zien zij het wel, maar zij beleven het niet. En zij verlaten vaak de gelegenheid, waarin zij de Graal erkend hebben, om dan na heel veel omzwervingen weer terug te komen, maar nu bewust van wat zij eigenlijk gaan doormaken. En dan kunnen zij de Graal voor zichzelf volledig ervaren.

❖ *Dus het is altijd een eenmalige gewaarwording, ondervinding of beleving?*

Ja, het kan tweemaal. Maar heeft men eenmaal bewust de Graal gevonden, dan heeft men deel aan de Graal. Dat blijft bij, dat is eenmalig.

❖ *Een innerlijke verlichting, een innerlijke blijheid.*

Neen, blijheid is niet het juiste woord. De Graal is een beker van leed maar van een gelouterd leed, dat voor de wereld dus een zegen, een licht is. En wanneer men die Graal vindt, dan heeft men dat leed ook. Men kan niet Jezus' weg aanvaarden zonder ook Jezus' lijdensgang, mede te accepteren - ook voor zich. Dat ligt erin. Maar men heeft een weten, waardoor zelfs dat lijden een soort bitterzoet wordt. Men weet waarom. En dan kan men het dragen. Maar het is niet zonder meer een vreugde. Dan is het niet de Graal. De Graal is het dragen van het lijden der mensheid.

❖ *De Graal bestaat op het astrale gebied, zegt U. Maar wordt hij door de mensen, die hem vinden, ook als zodanig gezien en aanvaard? Of is het eenvoudig - zoals U zei - een innerlijke verlichting? Hoe is het eigenlijk? Ziet u het geheel als symbool of als een zekere ervaring?*

Het heeft ook wel een realiteit. Dan moeten wij even een ander gebied aansnijden, U weet, dat de menselijke geest zich bewust kan worden van andere dan zuiver stoffelijke gebieden, ja? En het astraal gebied ligt betrekkelijk na aan de mens. Daardoor kan hij zich soms bewust worden van deze astrale wereld, En zo zal heel vaak dus eerst zijn beleven van de Graal een aanschouwen zijn van deze Graalbeker in astrale toestand, zoals hij gebouwd is. Want zijn eigen denken heeft hem daartoe getrokken. Nu ervaart hij deze en begrijpt de consequenties, die daar in gelegd zijn. Dan draagt hij niet deze astrale Graal met zich, maar een beeld van deze Graal, waarin de Alkracht eigenlijk sterk tot uiting komt in het "ik". Zo is dat niet alleen maar een symboliek. Het is een persoonlijk beleven, dat men kan doormaken. En dat doormaken geschiedt dan op het astraal gebied en wordt meestal gevolgd door een uittreden in de lichtere wereld.

❖ *Als...(onverstaanbaar).*

Nou, dat is dan goed. Weet U, wanneer U begrijpt, wat ik spreekt dan wordt het U ook gemakkelijker om zelf de Graal te zoeken. Wanneer U wilt,

❖ *Om het doel te bereiken, waarvoor we leven, moeten wij tot die z.g. integratie van de persoonlijkheid komen, waarin één stap is die astrale ervaringen. Maar het is toch niet nodig, dat men persé die Graalervaring heeft? Of denkt U van wel?*

Nu, ik heb dat in mijn lezing én in de beantwoording van Uw tweede vraag al uitgedrukt door te zeggen, dat deze Graal a.h.w. een lens, een brandpunt is, waardoor de Christenheid een bepaald deel van de Al-liefde in zich ervaren kan zonder daarbij bewust te zijn van andere mogelijkheden. Het is de projectie van een goddelijke Kracht, die het Al omvat, door de begrenzing van Christelijkheid binnen een beperkt menselijk bewustzijn, dat zich nog op christelijke voorstellingen baseert. Noodzakelijk is het dus niet.

❖ *Maar wanneer je zuiver de weg van het Christendom of van Jezus volgt, dan moet je dus via dit gaan? Dat is dan een voorwaarde?*

Ja. Wanneer men zuiver de christelijke weg volgt, dan wordt deze Graalervaring op een gegeven ogenblik doorgemaakt; omdat het denken van de mensheid a.h.w. halverwege deze Graalgestalte heeft opgebouwd om daardoor zichzelf een houvast te geven. Wanneer men dus die christelijke weg gaat, ontmoet men de Graal en stijgt men van daaruit verder tot het werkelijke bewustzijn van de Christusgeest.

Als er geen vragen meer zijn, geef ik het Woord over aan een vriend van mij, die dan nog eventjes een klein stukje meer verhalend over de Graal vertelt, wanneer U wilt. Heeft U geen tijd of geen interesse, dan zegt U het. Dan ben ik erg dankbaar voor de werkelijk aangename conversatie van deze avond. Ik hoop, dat ik de kwintessence, de essentie van de Graalmythe, het mystieke Graalbeleven U duidelijk heb mogen maken. Wanneer dat gebeurd is, hebben we deze avond tezamen een goed werk gedaan. Het Graalverhaal geeft ons natuurlijk vele gelegenheden tot beschrijving, tot dramatisering. Toch meen ik, dat het niet zou passen bij de gehele inhoud van deze avond, wanneer ik hier een ridderverhaal ging vertellen of zou trachten om U die oude tijd weer voor ogen te roepen. Eén punt echter is misschien wel in overeenstemming, n.l. de Graaltocht, zoals die elke avond in de oude Graalburcht plaats vond volgens de legende. Het is een legende, die ik U ga beschrijven; n.l. een stukje daarvan. Maar, vrienden, hetgeen ik vertel is tevens kosmisch. Want ditzelfde gebeuren kunnen wij zien over alle wereld heen, in elke omgeving en te allen tijde weer.

We beginnen ons dan een grote zaal voor te stellen. Ze is groot, wat hol en het licht reikt niet tot in de hoeken. De tafel is gedekt, de borden en de bekers staan er nog. Een enkele schenker loopt nog rond en schenkt hier en daar nog een beker vol met een schuimende mede. Maar verder is het stil.

De mensen die er zitten zijn wat verdroomd. Het is, alsof een voorgevoel van een droevige stilte, een voorgevoel van een droevig gebeuren eigenlijk alles beheerst. Toch is het nog niet stil. We horen duidelijk, hoe buiten ergens een paar emmers ratelen. En het geluid, dat op het ogenblik de bedienden nog maken, die zo hier en daar wat opruimen, nog wat komen brengen, is helemaal niet storend. Het is een beschouwelijke stilte.

Dan kijken ze elkaar eens aan. Ze weten wat er gebeuren moet. Misschien is er een enkele nieuweling bij. En die vraagt zich af, wat die vreemde kracht is, die nu al - zonder dat er iets verandert schijnt te dwingen tot inkeer, tot stilte. Van uit de duistere hoeken van de zaal sluipt de stilte naderbij. De geluiden van buiten schijnen veraf en klinken op den duur niet meer door. De laatste gebaren van de bedienden zijn traag en schichtig tegelijk, alsof ze vrezen door hun bewegen iets te verstoren, dat aanwezig is. Ze trekken zich terug. De deuren sluiten zich. Het is stil, heel stil.

Als versteend zitten de mensen daar. De duisternis trekt naar de lampen toe, totdat het lijkt of een vreemde schemering het alledaagse bestaan heeft verdreven. Dan klinkt in de verte een vreemde melodie. Het is alsof er een paar klokjes tinkelen, of er een kerkklok luidt, of er monniken een vesper zingen heel in de verte. Het licht begint te herleven, maar het is anders geworden. Het is alsof de deeltjes licht als gouden motten rond dansen en tot in de verste hoek spelen. En toch blijft er nog een duister.

Een paar deuren gaan open. Trage, witte gestalten glijden in wijde gewaden voorwaarts. Stemmen zingen een klaaglijk lied. Ze trekken nu om de tafel heen en achter hen komen er meer. Het schijnen vrouwen te zijn, maar ze zijn gesluierd, je kunt het niet zien. In hun witte

gewaden, gebarend, trekken ze statig verder. En het licht groeit en gloeit droevig en intens tegelijk.

Ziet, nu komt er een hoog opgerichte gestalte. Ze draagt een bord en daarop ligt iets. Je weet nog niet eens wat. Het is alsof dat bord op zichzelf reeds vreemde trillingen, een vreemde toon geeft. De klank wordt luider en sterker. En de melancholie wordt langzaam verdreven door een grommend, rollend geluid als van een onweer in de verte. Sterker wordt het geluid en nu hoor je het. Je hoort het duidelijk. Het zijn duizenden violen, die zingen in de verte. Het is een mannenkoor, dat somber, diep, steunt en klaagt om langzaam heel langzaam op te klimmen... en een akkoord in Majeur te zoeken.

Een tweede gestalte nadert. Wederom een vrouw, wederom gesluierd, In de handen draagt zij een houten staaf met een ietwat roestige piek, die een enkele schamp van licht vangt, en die gelijktijdig ook weer een geluid brengt bij dat eerste. Een geluid als van kinderstemmen uit de verte. Eerst een joelend geruis en dan langzaam een lied. Sterker, en sterker wordt de melodie, machtiger en machtiger klimt ze op. Melodieën raken thans door elkaar heen.

En nu...nu zien wij een licht, dat vanuit de ingang de kamer schijnt te verslinden. Wit en helder, zuiver als het licht van de zon, verdrijft het de laatste schaduw, Hel en lichtend is alles. Rein is alles. We hebben de moed niet om rond ons te kijken, maar we zouden kunnen zien misschien, dat alle vuil, dat al wat hier niet thuishoort, verteerd is. En rond de tafel zitten de mensen als versteend.

Dan schrijdt ze binnen, de draagster van de Graal. De sluier, die haar omhult, is licht. Haar gewaad schijnt uit zilver gesponnen. En tussen de handen draagt ze een bokaal, bedekt - evenzeer als zij - met een lichte sluier. In die bokaal schijnt de zon zelf te leven. Geen edelsteen kon schoner fonkelen; geen gloed van vuur had dieper glans; geen kristal zong ooit een fijner toon, Het is alsof serafijnen zingen en harpen ruisen. Zo schrijden zij daar rond de tafel.

Een enkeling stamelt een woord je kunt het haast niet verstaan. Dan een vraag ... al weten we niet, wat hij heeft gezegd. En dan valt de sluier van de maagd en de sluier van de Graal. Het levend kristal, gevuld met het 'Licht uit het diepst der schepping, straalt onverhuld.

Een mens knielt neer en spreekt een belofte. De anderen staan stil, roerloos als standbeelden. Slechts een enkele traan zoekt aarzelend een weg langs de neusvleugels.

En dan.... dan valt de sluier opnieuw. De stoet gaat verder en verdwijnt, zoals ze gekomen is. Het licht wordt somberder, tot het weer normale lampen zijn en kaarsen, die een grote zaal verlichten. Maar in de zaal is iets nieuws gekomen. Een stilte als in een kathedraal, waarin duizenden mensen zo juist werkelijk uit hun volle gemoed gebeden hebben,

Dan, terwijl de stilte nog duurt, staan er enkelen op. Zij grijpen hun gewaad en gaan naar buiten. En het stoort de stilte niet. Hun beweging is als een melodie met de klanken, die nog aarzelend zijn blijven hangen, alsof ze aarzelen om afscheid te nemen van dezen, van deze mensen. De graalridders gaan uit gewapend met het licht, dat uit de Graal in hun harten is gevallen.

En een, de ene, die sprak, ook hij gaat. Het lijkt of hij een kostbaar kleinood moet behoeden, zo vouwt hij de armen over de borst. Een nieuwe bode gaat uit van de burcht van de Graal tot de wereld om licht te brengen en vrede, om Gods liefde voor de mensen te maken tot een Godsvrede onder de mensen.

En daarmee heb ik dan de beschrijving voltooid, vrienden, en wens ik U allen verder nog een zegenrijke avond toe.

HET LICHT VAN DE GRAAL.

Het brandt met een vreemde, vurige gloed en schijnt uit tranen geboren. Toch wordt het in nacht ons soms tot een licht, dat herinnert aan zonnegloren, aan komende dag.

Want het leven, dat eens in de Graal werd gevangen, het denken, dat zoekt naar volkomenheid, dat vinden wij in licht gespannen als deel van grootse eeuwigheid.

En komt de stoet dan traag geschreden

en klinkt er wenen om de smart, die Jezus heeft geleden,

zo brandt je in het hart een licht, dat verdergaat dan heden.... en toekomst zelfs.

Dan zie je het streven naar broederschap, de naastenliefde en oneindigheid, gebonden in een goddelijk Wezen. Een leven, aan die God gewijd, dat ridderlijk en zonder vrezen het ego en het kwaad bestrijdt.

Dat licht van de Graal, als licht van een zon, die geestelijk eens verscheen, staat ons bij, zodat een strijd gevoerd wordt niet alleen maar met hem, die ons voorging in de strijd.

Hij is ons teken van een streven; hij is onze reden om te leven, hij geeft ons ridderslag, wanneer wij zoeken naar zijn bestaan - de Graal. En wat hij spreekt tot ons, dat is des Heren taal:

Leeft in liefde voor elkaar.

Leert de zelfzucht te bestrijden. En leef, zoals gij hebt geleerd, in Jezus' zijn en lijden te leven. Dat is de les die 't licht van de Graal de mensheid steeds wil geven.